

คำวินิจฉัยของ นายศักดิ์ เตชะชาญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๔/๒๕๕๕

วันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคเกษตรเสรี

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำสั่งยุบพรรคเกษตรเสรี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง เนื่องจากพรรคเกษตรเสรีไม่ดำเนินการจัดประชุมใหญ่พรรคการเมืองให้เป็นไปตามข้อบังคับพรรคและตามที่กฎหมายกำหนด โดยมีเจตนาฝ่าฝืนไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖

ข้อเท็จจริงสรุปได้ว่า หลังจากนายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคเกษตรเสรี เป็นพรรคการเมืองแล้ว พรรคเกษตรเสรีไม่ดำเนินการจัดประชุมใหญ่พรรคให้เป็นไปตามข้อบังคับพรรค และกฎหมายกำหนด ซึ่งตามข้อบังคับพรรคเกษตรเสรี พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๓๗ กำหนดให้หัวหน้าพรรค แจ้งกำหนดการประชุมให้สมาชิกพรรคทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน โดยให้ระบุวัน เวลา สถานที่ และระเบียบวาระการประชุมด้วย การประชุมใหญ่พรรคประกอบด้วยสมาชิกพรรคซึ่งเป็นองค์ประชุม ตามข้อ ๖๕ แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้เข้าร่วมประชุมส่วนใหญ่ไม่ใช่สมาชิกพรรค แม้จะมีสมาชิกพรรค บางคนแต่ก็ไม่ได้เป็นผู้รับเชิญเข้าร่วมประชุมพรรค แต่พรรคเกษตรเสรีกลับนำเอาบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมอบรมสัมมนาของแต่ละสาขาของพรรคซึ่งไม่มีการประชุมมาแนบประกอบเป็นองค์ประชุมใหญ่พรรค โดยในวันดังกล่าว นายณรงค์ศักดิ์ ดันศึกษา หัวหน้าพรรคได้เข้าร่วมการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การจัดทำบัญชีของพรรคการเมืองที่โรงแรมเอเชีย กรุงเทพมหานคร เป็นเหตุให้นายทะเบียนพรรคการเมือง ไม่ตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคเกษตรเสรีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๓ พรรคเกษตรเสรีไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ จึงมีเหตุ ให้ยุบพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรค เกษตรเสรีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

LIRT

ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๑๐ และรับไว้พิจารณาวินิจฉัย พร้อมทั้งส่งสำเนาคำร้องให้พรรคเกษตรเสรี เพื่อยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายในสิบห้าวัน

พรรคเกษตรเสรีไม่ยื่นคำชี้แจงในกำหนดดังกล่าว แต่ได้ขอขยายเวลายื่นคำชี้แจงออกไปอีก สามสิบวัน ครบกำหนดก็ไม่ยื่นคำชี้แจง

พิจารณาคำร้องแล้ว เห็นว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ บัญญัติว่า “เมื่อนายทะเบียนได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองแล้วการดำเนินการดังกล่าวนี้ให้พรรคการเมืองกระทำโดยที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมือง

- (๑) การเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรคการเมือง
- (๒) การเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคการเมือง
- (๓) การเลือกตั้งหัวหน้าพรรคการเมือง รองหัวหน้าพรรคการเมือง เลขานุการพรรคการเมือง รองเลขานุการพรรคการเมือง เภรัณยูิกพรรคการเมือง โฆษกพรรคการเมืองและกรรมการบริหารอื่น
- (๔) การอื่นตามที่กำหนดในประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง”

มาตรา ๒๖ บัญญัติว่า “ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองต้องประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้แทนของสาขาพรรคการเมือง และสมาชิก ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง

ในระหว่างที่พรรคการเมืองใดดำเนินการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองตามมาตรา ๒๕ ให้ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองนั้นประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง และสมาชิกตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง”

และมาตรา ๖๕ บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

...ฯลฯ...

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๕ หรือ มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

...ฯลฯ...”

LIRT

ดังนั้น ตามคำร้องฟังได้โดยพรรคเกษตรเสรี ผู้ถูกร้องมิได้ยื่นคำชี้แจงคัดค้านว่า พรรคเกษตรเสรี ไม่ดำเนินการจัดประชุมใหญ่พรรคให้เป็นไปตามที่ข้อบังคับพรรคและกฎหมายกำหนด กล่าวคือการประชุมใหญ่พรรคไม่เป็นไปตามข้อบังคับพรรคเกษตรเสรี พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๗๓ ที่กำหนดให้หัวหน้าพรรคแจ้ง กำหนดการประชุมให้สมาชิกพรรคทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน โดยให้ระบุ วัน เวลา สถานที่ และ ระเบียบวาระการประชุมให้ทราบด้วย การประชุมใหญ่พรรคประกอบด้วยสมาชิกพรรคซึ่งเป็นองค์ประชุม ตามข้อ ๖๕ ซึ่งข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้เข้าร่วมประชุมส่วนใหญ่ไม่เป็นสมาชิกพรรค และเข้าร่วมประชุม ตามที่นายดี นาคเกษม แจ้งเชิญโดยเสียงตามสายของหมู่บ้านในตอนเช้าวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๕ ถึงแม้จะมีสมาชิกพรรคบางคนได้รับเชิญแต่เป็นการเชิญเข้าร่วมอบรมสัมมนา ไม่ได้เป็นการประชุมใหญ่พรรค ทั้งพรรคเกษตรเสรีได้นำเอาบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมอบรมสัมมนาของแต่ละสาขาซึ่งไม่มีการประชุม ของสมาชิกสาขาพรรคจริงมาแนบประกอบเป็นองค์ประชุมใหญ่พรรค ทั้งในวันดังกล่าวนายณรงค์ศักดิ์ ดันศึกษา หัวหน้าพรรคเข้าร่วมฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการจัดทำบัญชีของพรรคการเมืองอยู่ที่โรงแรม เอเชีย กรุงเทพมหานคร ซึ่งจัดโดยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งพรรคเกษตรเสรี ผู้ถูกร้อง จึงไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ ดังกล่าวข้างต้น กรณีจึงมีเหตุตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ชอบที่ศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำสั่งให้ ยุบพรรคเกษตรเสรี ของผู้ถูกร้องเสียได้ตามคำร้อง

อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคเกษตรเสรี

นายศักดิ์ เตชาชาญ
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

